

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 4. Utrùm motiva credibilitatis sint in objecto formali fidei divinæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

Utrum motiva credibilitatis sint in objecto formali fidei divinae.

NOta. Motiva credibilitatis sunt argumenta, seu signa, quibus ita saltem suadentur revelatio & veracitas divina, ut propter illa intellectus prudenter judicet credi posse & honestum esse credere fide omnino indubitata & appetitativè summa, quod Deus revelaverit, & summè verax sit.

R E S P O N S I O.

Motiva credibilitatis non sunt in objecto formali fidei divinae.

Prob. Nam illud non est in objecto formali fidei divinae, quod neque immediatè, neque mediatè est ratio assentiendi per fidem divinam rebus à Deo revelatis. Atqui motiva credibilitatis neque immediatè, neque mediatè movent ad assentiendum per fidem divinam rebus à Deo revelatis. Ergo, &c. *Prob. min. 1.* Non movent immediatè: nam id quod movet immediatè ad assentiendum per fidem divinam rebus à Deo revelatis, est prima veritas revelans; & rebus à Deo revelatis assentimur immediatè propter necessariam connexionem, quam habent cum prima veritate revelante. 2. Non movent mediatè: nam si movent, certè quia sunt ratio credendi fide divina revelationem & veracitatem divinam, propter quas eodem actu creditur res à Deo revelata. Atqui hoc dici non potest: nam per actum fidei divinae creditur res à Deo revelata propter revelationem & veracitatem divinam, creditas propter ipsam revelationem, ut virtualiter supra se, & veracitatem reflexam. Ergo, &c.

Præterea, si motiva credibilitatis sunt in fide divina ratio formalis, propter quam creditur revelatio, tota certitudo fidei divinae fundatur in motivis credibilitatis. Atqui hoc falsum est. Nam assensus fidei divinae est super omnia certus, & consequenter certior omni assensu naturali, quantumvis evidenti ac necessariò. At talis non est, si certitudo ejus fundatur in motivis credibilitatis: nam motiva credibilitatis non possunt fundare assensum firmiter omni assensu naturali, quantumvis evidenti & necessariò: non enim possum esse certior de motivis credibilitatis, quam v. g. de existentia Solis. Superest igitur ut assensus fidei divinae resolvatur ultimò in revelationem divinam, in eaque tota certitudo fidei divinae fundetur. Et verò cum revelatio divina, supposito prudenti judicio de ejus credibilitate, sit propter infinitam eminentiam divinæ autoritatis digna assensu appetitativè firmissimo, apta est fundare totam certitudinem in actu fidei divinae requisitam, & ita supposito prudenti judicio de credibilitate revelationis divinae, potest voluntas auxilio gratiæ adjuta, efficaciter applicare intellectum elevatum, ad assentiendum objecto revelato propter revelationem & veracitatem divinam, & revelationi ac veracitati propter ipsam revelationem assensu super omnia firmo.

Obj. 1. Omnis assensus mediatus ultimò resolvitur in aliquam veritatem per se notam. Atqui assensus fidei divinae est assensus mediatus. Ergo resolvitur ultimò in aliquam veritatem per se notam, & consequenter resolvitur ultimò in evidentem credibilitatem revelationis. *Resp. neg. maj.* Itaque omnis assensus mediatus resolvitur ultimò in aliquam veritatem, vel per se notam, & evidentem ex terminis, vel per se obscuram, sed cui immediatè assentimur propter se ipsam. Sic actus fidei, quo credo Deum esse trinum, resolvitur ultimò in hanc propositionem per se obscuram, Prima veritas revelavit Deum esse trinum, creditam propter se, ut virtualiter supra se reflexam, ibi sistendo. Nam supposita evidenti credibilitate alicujus veritatis per se obscuræ, potest voluntas determinare intellectum ad assentiendum certò veritati illi immediatè & præcisè propter se, si nimirum utraque potentia speciali Dei auxilio adjuvetur, ut in fide accidit.

nium ejus dignum est assensu super omnia firmo, quia hoc ipso testimonium ejus summam cum veritate rei testificatæ connexionem habet. Ergo, &c.

Obj. 1. Illud est in objecto formali fidei divinae, in quod fides divina ultimò resolvitur. Atqui fides divina ultimò resolvitur in deitatem, ut sic. Ergo, &c. *Resp. dist. maj.* Illud est in objecto formali fidei divinae, in quod fides divina resolvitur ultimò, tanquam in rationem ultimam formalem assentiendi, C. maj. In quod fides divina resolvitur ultimò, tanquam in rationem seu causam virtutalem essendi primæ veritatis, N. maj. Fides autem divina resolvitur ultimò in deitatem, tanquam in rationem seu causam virtutalem essendi primæ veritatis: nam prima veritas virtualiter oritur ex deitate. Unde querenti à me, quare credo Deum esse trinum, respondeo, quia prima veritas revelavit. Et ulterius querenti, quare Deus est prima veritas, respondeo, quia est ens à se. At fides divina non resolvitur ultimò in deitatem, tanquam in rationem formalem assentiendi propter primam veritatem; nam prima veritas revelans per se ipsam necessariò connexa est cum veritate rei revelatæ, & consequenter per se ipsam præcisè mover ad assensum rei revelatæ, & æquè & eodem modo mover, ac si per impossibile non fluere virtualiter ex deitate, hoc est, ac si non conveniret Deo ratione ascriptis, sed ratione alterius, putà immutabilis decreti nunquam mentienti. Hinc

Querenti à me, quare credo Deum esse trinum, respondeo me credere propter testimonium Dei. Querenti, quare credo Deum esse trinum propter testimonium Dei, respondeo me credere, quia Deus est prima veritas. Ulterius verò querenti, quare credo testimonio Dei, quia Deus est prima veritas, nihil respondere possum, quod sit mihi motivum intrinsecum credendi testimonio Dei propter primam veritatem. Unde fides, quæ credo Deum esse trinum, resolvitur in revelationem divinam, & primam veritatem, tanquam in rationem formalem totalem assentiendi; proindeque revelatio divina cum prima veritate, seu, quod idem est, prima veritas revelans est objectum formale totale fidei, quæ credo Deum esse trinum.

Obj. 2. Idem est objectum fidei & visionis beatificæ. At objectum visionis beatificæ est Deus, quæ Deus. Ergo, &c. *Resp.* Fidei divinae & visionis beatificæ idem esse materiale objectum principale, nempe Deum, quæ Deum. At non est utriusque idem objectum formale; sicut non est idem utriusque modus tendendi in objectum: nam fides divina est assensus mediatus, in Deum obscurè propositum tendens propter testimonium divinum; visio verò beatifica est actus intuitivus, tendens immediatè in Deum, ut in se est, clarè propositum. Unde propriè loquendo, visio beatifica non habet objectum formale; quia, cum sit clara & immediata intuitio Dei, fertur in illum, nullo alio mediante per modum objecti præcogniti, & quæ talis ad Dei visionem determinantis.

Porro quod de fide divina & visione beatifica dictum est, dici debet cum proportionem de fide divina, & theologica: nam Deus, quæ Deus, est materiale objectum principale utriusque: at non est idem utriusque objectum formale: assensus enim fidei divinae tendit in articulum revelatum propter immediatam connexionem, quam habet cum revelatione divina: assensus verò theologicus fertur in conclusionem propter connexionem, quam habet cum duabus præmissis secundum regulas Logicæ artificiosè dispositis, & quarum una revelata est, & altera naturaliter evidens; aut ambæ sunt revelatæ.

Dices. Non potest voluntas efficaciter imperare intellectui, ut immediatè assentiatur huic objecto, Astra sunt paria, etiam assensu opinativo tantum; quia non magis apparet esse paria, quam imparia. Ergo multò minùs potest efficaciter imperare intellectui, ut immediatè assentiatur certò huic propositioni. Prima veritas revelavit Deum esse trinum: cum de se non magis appareat vera, quàm falsa. *Resp.* nego conseq. Disparitas est, quia nulla sunt motiva probabilitatis, quibus intellectus disponatur ad assentiendum opinativè ex imperio voluntatis huic objecto, Astra sunt paria. At dantur motiva credibilitatis, quibus intellectus disponi potest ad assentiendum etiam immediatè ex imperio voluntatis huic propositioni, Prima veritas revelavit Deum esse trinum, & quidem assensu super omnia firmo, propter dignitatem auctoritatis divinæ.

Obj. 2. Revelatio divina non potest esse ratio assentiendi veritati revelatæ, nisi sit notior veritate revelata. Atqui non est notior veritate revelata, nisi ut circumvestita motivis credibilitatis, & credita propter illa. Ergo non est ratio assentiendi veritati revelatæ, nisi ut credita propter motiva credibilitatis, quæ proinde sunt in objecto formali fidei divinæ, tanquam ratio assentiendi revelationi divinæ.

Resp. 1. neg. maj. Nam ut revelatio divina sit in fide divina ratio assentiendi veritati revelatæ, satis est, quòd sit immediatius & per se credita: intellectus enim in fide divina non attendit ad evidentiam, sed ad solam infallibilitatem motivi, quæ summa est, neque fide divina assentitur rei revelatæ propter aliquam evidentiam revelationis, sed propter necessariam connexionem, quam habet revelatio cum veritate revelata; quamvis secundum se non sit minùs obscura.

Resp. 2. dist. maj. Revelatio divina non potest esse ratio assentiendi veritati revelatæ, nisi sit ipsa veritate revelata notior per actum fidei divinæ, quo res revelata propter revelationem creditur, N. maj. Nisi sit ipsa veritate revelata notior per iudicium prævium de credibilitate, quo intellectus disponitur ad credendam veritatem revelatam propter revelationem creditam propter se, C. maj. Sic autem revelatio credita fidei divinæ, & propter quam creditur veritas revelata, notior est, quàm ipsa res revelata: nam directius, & immediatius afficitur à motivis credibilitatis: motiva enim credibilitatis per se primò tendunt ad suadendam existentiam veritatis & revelationis divinæ, & obligationem utramque ita credendi, ut propter illas objectum revelatum credatur cum firmitate appetitivè summa.

Dices. Omnis actus intellectus terminatur intrinsecè ad aliquam evidentiam. Ergo, &c. *Resp.* ant. verum esse de omni actu naturali, evidenti, & necessario, ad quem intellectus ab objecto determinatur; falsum verò de actu supernaturali & obscuro, ad quem intellectus determinatur à pia motione voluntatis: talis enim actus non terminatur, nisi extrinsecè, ad evidentiam, quæ est objectum actus pravii, quo intellectus, antequam credat, evidenter & necessario iudicat credibilitatem veritatis & revelationis divinæ, & honestatem ac obligationem credendi propter illas veritatem revelatam: iudicando autem, sufficienter disponitur ad obsequendum imperio voluntatis, atque cum auxilio gratiæ adharendum primæ veritati revelanti propter se ipsam, quantumvis per se obscuram, & propter ipsam objecto revelato.

Obj. 3. Illud est in objecto formali fidei divinæ, in quod fides divina resolvitur ultimò. Atqui fides divina resolvitur ultimò in motiva credibilitatis: nam querenti, quare credo Deum esse trinum, respondeo, quia credo Deum esse summè veracem, & hoc revelasse; ulterius verò querenti, quare credo Deum esse summè veracem, & revelasse, respondeo, quia utrumque mihi evidenter apparet credibile per motiva credibilitatis. Ergo, &c.

Resp. dist. maj. Illud est in objecto formali fidei divinæ, in quod fides divina ultimò resolvitur intrinse-

cè, C. maj. Extrinsecè tantum, N. maj. Fides autem divina non resolvitur nisi extrinsecè in motiva credibilitatis; & cum querenti, quare credo Deum esse veracem, & revelasse mysterium trinitatis, respondeo me credere, quia utrumque apparet mihi credibile per motiva credibilitatis, non assero rationem formalem, propter quam assentior in actu fidei veritati & revelationi; hæc enim ratio est revelatio ipsa, ut reflexa supra se ipsam, & veracitatem virtualiter; sed assero conditionem sufficienter applicantem intellectui existentiam veritatis & revelationis divinæ ad hoc, ut ex pia motione voluntatis intellectus per fidem divinam assensu super omnia firmo credat mysterium Trinitatis, propter veracitatem & revelationem divinam; veracitatem verò & revelationem propter ipsam revelationem, ut est virtualis & implicita sui ipsius & veracitatis revelatio, ibi sistendo.

Ex dictis hætenus clarum est objectum formale fidei divinæ adequatè consistere in revelatione & veracitate divina, quod complexum à Scholasticis modò prima veritas revelans, modò revelatio primæ veritatis nominatur. Unde fides divina est actus, quo assensu super omnia certo ex pia & libera motione voluntatis assentimur alicui objecto revelato propter primam veritatem revelantem, propter revelationem primæ veritatis, propter revelationem & veracitatem divinam creditas propter ipsam revelationem præcisè. Qui actus supponit plures alios, nempe perceptionem motivorum credibilitatis, motivorum illorum maturam considerationem, prudens & firmum iudicium de honestate & obligatione credendi, cuius iudicii objectum formale sunt motiva credibilitatis existentiam revelationis credibiliter saltem suadentia, & piam credulitatem, seu piam & liberam motionem voluntatis efficaciter applicantis intellectum ad credendum super omnia veritatem revelatam propter revelationem & veracitatem divinam, & revelationem ac veracitatem divinam propter ipsam revelationem.

ARTICULUS V.

Utrum revelatio & veritas divina, ut sint objectum formale fidei divinæ, debeant esse obscura.

RESPONSIO I.

UT revelatio & veritas divina sint objectum formale fidei divinæ, requiritur & sufficit, ut obscure tantum ostendant rem revelatam.

Prob. 1. pars. Nempe quòd requiratur, &c. Si prima veritas revelans, non obscure, sed evidenter ostenderet veritatem revelatam, moveret ad actum evidentem & necessarium, quo intellectus evidenter & necessario assentiretur veritati revelatæ. Atqui talis actus non esset fides divina. Ergo si prima veritas revelans, non obscure, sed evidenter ostenderet veritatem revelatam, non moveret ad actum fidei divinæ, sed ad alium actum à fide divina distinctum, & specificè diversum, & consequenter non esset objectum formale fidei divinæ, sed alterius actus, ab ea distincti, & specificè diversi. Major non habet difficultatem: nam intellectus evidenter & necessario assentitur omni veritati evidenti, sive per se, sive per aliud, quocumque connexa est, sit evidens.

Prob. min. Nam actus fidei divinæ est inevidens, non solum permixtivè, sed etiam positivè & exigitive, hoc est, non solum non postulat ex suis intrinsecis esse evidens, sed è contra essentialiter exigit esse obscurus, & non cognoscere evidenter rem revelatam; ut ostenditur, 1. ex Scriptura. Apostolus enim fidem divinam describens, dicit illam esse *argumentum non apparentium*, hoc est, actum, quo veritates revelatæ certò quidem, sed obscure cognoscuntur. Unde 1. Cor. c. 13. ait, ea quæ per fidem divinam creduntur, per illam non videri, nisi in enigmate: *Videmus, inquit, nunc per speculum & in enigmate: tunc autem facie ad faciem.*

2. Ex